

PETR NOVOTNÝ, DANA KNOTOVÁ

**INOVOVANÉ KURIKULUM OSOBNOSTNÍHO ROZVOJE
– PRODUKT PRÁCE AKADEMICKÉHO CENTRA
OSOBNOSTNÍHO ROZVOJE**

**INNOVATED CURRICULUM OF PERSONALITY DEVELOPMENT
– A PRODUCT OF THE ACADEMIC CENTRE OF PERSONALITY
DEVELOPMENT**

V tomto textu se soustředíme na otázky inovací kurikula osobnostního rozvoje pedagogů, tak jak se jimi zabývá Akademické centrum osobnostního rozvoje v rámci Ústavu pedagogických věd FF MU. Centrum vzniklo díky projektu Evropských sociálních fondů s názvem *Zkvalitnění vzdělávání a odborné přípravy studentů Pedagogiky a Sociální pedagogiky a poradenství: posílení osobnostní kompetence absolventů*.¹ Řešení projektu bylo zahájeno v létě roku 2006. Do Akademického centra osobnostního rozvoje byly soustředěny aktivity spojené s přípravou, realizací a vyhodnocováním složky kurikula zaměřené na osobnostní a sociální rozvoj studentů v rámci studijních oborů Pedagogika a Sociální pedagogika a poradenství, které jsou nabízeny Ústavem pedagogických věd FF MU.

Organizační a technické aspekty fungování centra

Akademické centrum osobnostního rozvoje představuje v rámci výše uvedeného projektu řídicí a kontaktní centrum a fyzické zázemí pro realizaci úkolů daných projektem. Zároveň však – vzhledem k tomu, že prioritou projektu je vzdělávací a rozvojová činnost – má být zázemím pro specificky zaměřenou vzdělávací činnost s virtuální i fyzickou knihovnou, internetovým portálem² a v neposlední řadě s učebnou vybavenou pro realizaci činnostních výukových aktivit. Centrum také poskytuje zázemí pro vzdělávací akce partnerských organizací. Na zajištění

---

¹ Projekt je financován z prostředků Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.

² Internetový portál www.acor.cz mj. zahrnuje elektronický časopis ACORát, prezentující jak příspěvky teoretičtější, tak i texty zaměřené na sdílení zkušeností s prací v oblasti osobnostního a sociálního rozvoje.

chodu centra se podílí sedm pracovníků Ústavu pedagogických věd FF MU.³ Na vzdělávací činnosti dále participuje téměř dvacítka externích lektorů centra.

Inovace kurikula zaměřeného na osobnostní rozvoj

Jedním z hlavních úkolů projektu je systematizace a doplnění složky kurikula pedagogických oborů realizovaných Ústavu pedagogických věd FF MU zaměřené na osobnostní rozvoj. Cílem je posílení takových kompetencí studentů, které se stanou základem pro úspěšné působení v budoucím profesním výkonu při práci s lidmi. Zaměření aktivit směřujících k osobnostnímu rozvoji má být ve shodě s profilem absolventa příslušného studijního oboru.

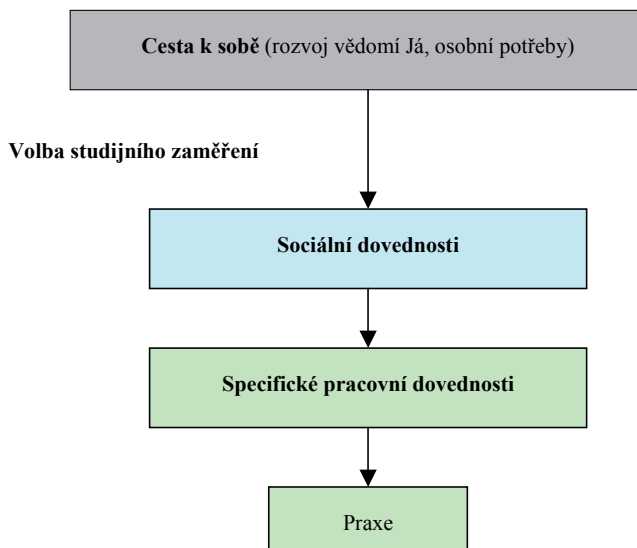
Tento úkol je řešen ve spolupráci s odborníky z pedagogických oborů i z praxe a za podpory partnerů projektu, kteří jsou zároveň potencionálními zaměstnavateli absolventů studijních oborů při Ústavu pedagogických věd. Intenzivní práci s kurikulem odstartoval 17. října 2006 odborný seminář, kterého se zúčastnilo více než dvacet expertů. Ti formou tématicky zaměřené diskuse analyzovali možná pojetí osobnostního rozvoje, prezentovali své zkušenosti s osobnostní přípravou studentů, pojmenovávali potřeby praxe z hlediska osobnostních a sociálních kompetencí potenciálních aktérů rozvojové a vzdělávací práce s lidmi. Na základě konfrontace představ o „ideálním“ a „reálném“ kurikulu osobnostní přípravy studentů odborníci společně vytvořili několik návrhů nového či rozvinutého kurikula osobnostního rozvoje. Modely osobnostního rozvoje pedagogů, které na semináři vznikly, byly posléze dále posuzovány a staly se základem inovací kurikula realizovaného Ústavem pedagogických věd FF MU.

Po interním zvažování (o jehož intenzitě svědčí publikace členů týmu, které byly prezentovány na odborných konferencích, případně jsou připraveny do tisku) byl k realizaci vybrán model, jenž klade na počátek procesu rozvoje osobnostní a sociální kompetence fázi sebepoznávání s důrazem na poznání osobních preferencí a potřeb pro účely volby studijní cesty (srv. schéma č. 1). Tento model nejlépe odpovídá organizačním a obsahovým principům realizace studia na Masarykově univerzitě a filozofii práce Ústavu pedagogických věd FF MU.

Sestava předmětů nabízených v rámci inovovaného modelu osobnostního rozvoje Akademickým centrem osobnostního rozvoje vznikla kombinací inovovaných a nových předmětů, které ve svých cílech zahrnují osobnostní průpravu. Inovované předměty z už dříve existující nabídky Ústavu pedagogických věd FF MU byly rozvinuty v cílech a obsazích směrem k posílení akcentu na osobnostní kompetence. Nové předměty jsou především sebezkušenostního a výcvikového charakteru, a dále jde o předměty připravené některým partnery projektu⁴ tak,

³ Ředitelkou centra je doc. PhDr. Bohumíra Lazarová, hlavním řešitelem a koordinátorem projektu je mgr. Jan Kolář.

⁴ Partnery projektu jsou Občanské sdružení Educatio, Lužánky – Středisko volného času, Lipka – Školské zařízení pro environmentální vzdělávání, Diagnostický ústav pro mládež a Středisko výchovné péče, Brno.

Schéma č. 1: **Model osobnostní průpravy rozvíjený v rámci ACOR**

aby byla co neúplněji pokryta celá škála osobnostně rozvojových aktivit v průběhu studia.

Kurikulum osobnostního rozvoje, které je podle zvoleného modelu realizováno od začátku jarního semestru 2007, sestává ze vstupního Motivačního kurzu, který ukáže studentům možnosti v rámci studia. Poté si studenti mají možnost vybrat z nabídky asi deseti předmětů v každém semestru. Kurzy jsou uspořádány v doporučeném sledu vycházejícím z vnitřní struktury modelu, který sleduje linii: 1. kurzy směřující k posílení schopnosti sebereflexe, 2. kurzy směřující k rozvoji sociálních dovedností, 3. kurzy směřující k rozvoji dovedností potřebných pro úspěšné uplatnění absolventa v praxi. Celkový přehled kurzů je uveden v tabulce č. 1.

 Tabulka č. 1: **Přehled kurzů podle stupně studia (v abecedním pořadí)**⁵

Bakalářský stupeň studia	Magisterský stupeň studia
Dramatická výchova	Arte techniky ve výchově a vzdělávání
Dramatická výchova II.	Instruktorský kurz zážitkové pedagogiky II.
Estetická výchova	Kurz outdoorových aktivit
Soudobá témata ekologické výchovy	Osobnostně sociální výchova
Instruktorský kurz zážitkové pedagogiky I.	Práce s hlasem
Krizové poradenství	Práce s klientem
Nácvik sociálních dovedností	Primární prevence sociálně patologických jevů
Osobnostní průprava ve skupině	Reflexe praxe
Praktika ekologické výchovy	Vybrané metody outdoorových aktivit
Techniky práce se skupinou	Rozvojová spolupráce a rozvojové vzdělávání

⁵ Pro přesnější přehled viz www.acor.cz

Předměty jsou nabízeny tak, aby studenti/ky oborů Pedagogika či Sociální pedagogika a poradenství při průchodu studiem mohli/y absolvovat postupně všechny uvedené, nicméně jsou nabízeny fakultativně (v rámci povinně volitelné nabídky kurzů, v systému studia Masarykovy univerzity jako kredity B). S konkrétní podobou nabídky se studenti/ky seznamují skrze standardní elektronické zdroje Masarykovy univerzity (systém IS MU), dále na informačním portálu centra (www.acor.cz) a z informačních letáků. K dispozici pro konzultace jsou jim pracovníci centra, kteří organizují informační schůzky u příležitosti významnějších akcí.

Ve školním roce 2006/2007 proběhlo ověřování možností implementace vybrané části kurikula osobnostního rozvoje do studia na Ústavu pedagogických věd FF MU. Úplná nabídka je k dispozici fakticky od školního roku 2007/2008, kdy je poprvé realizován vstupní Motivační kurz. Funkčnost systému je systematicky ověřována jednak standardními mechanismy hodnocení výuky na Masarykově univerzitě (předmětová anketa), dále prostřednictvím specifického sběru zpětných vazeb k absolvované výuce a to jak od studentů, tak od každého lektora. Zdrojem informací a zároveň cestou zkvalitňování výuky je také systém supervizí výuky. Vyhodnocování probíhá průběžně a jeho výsledky budou postupně publikovány.

Budoucnost

Projekt *Zkvalitnění vzdělávání a odborné přípravy studentů Pedagogiky a Sociální pedagogiky a poradenství: posílení osobnostní kompetence absolventů* ve druhém (posledním roce financování ze zdrojů Evropských sociálních fondů) roce svého průběhu vyústí do závěrečné konference projektu, na které budou reflektovány výsledky usilování pracovníků *Akademického centra osobnostního rozvoje* a partnerů projektu. Po roce lze však říci, že značný přínos již nyní představují inovace výuky a fyzické i virtuální prostředí pro učení a osobnostní rozvoj studentů Ústavu pedagogických věd FF MU.